

Akademie výtvarných umění v Praze
Studijní program Výtvarná umění
Ateliér architektonické tvorby / škola prof. Miroslava Šika

Diplomová práce
Obytný dům Borodinská 40/5 Praha- Vršovice

Vypracovala: Anna Vitoušová BA
Vedoucí práce: Prof. Miroslav Šik ETHZ
Arch.BSA SIA Dr.h.c
Oponent: MgA. Radka Kurčíková

Byt jako scéna, jeviště a kulisa

Obytný dům se nachází na nárožní parcele ulice Borodinská v Pražských Vršovcích. Atypičnost a různorodost okolní zástavby poskytuje určitou typologickou volnost. Dům složený ze dvou samostatných, ale zároveň úzce spojených částí, které sdílejí jednu zeď a jsou propojeny skleněnými mostky. Vnější, skleněná a ocelová část, je záclona a pozorovatelná. Je subtilní, průhledná a schovává vnitřní zděnou věž. Ta je naopak těžká a uzavřená.

Vizuálně je dům průhledný a nenápadný. Dává prostor obyvatelům a barvám. Zvenku může prosklená část vypadat jako jeviště. Okolní kolemjdoucí vidí vše, co se uvnitř děje, všechen nábytek, designové doplňky, obrazy na zdech, prostřenou tabuli, oblečení přehozené přes židli nebo nepořádek ležící na zemi. Jednotliví obyvatelé bytů pak hrají divadlo pro pozorující kolemjdoucí v jimi postavené scéně. V místnostech, kde lidé nechtějí být pozorováni jednoduše zatáhnou oponu.

Výhled je důležitým aspektem bydlení, který dokáže výrazně pozvednout kvalitu bytu. Stejně tak je v případě prosklené stěny důležitý kontrast mezi otevřeným - zavřeným i materialita celého prostoru. Správně stimulované a rámované výhledy jsou žádané.

Díky kompozici celého bytu a specifickému umístění jednotlivých oken vznikají skrz celý prostor průhledy. Je navozena stejná situace, jako když se díváte z okna před kterým je další budova. V tomto případě se ale jedná o pokračování bytu Vašeho. Tyto průhledy jsou enfilády procházející okny, dveřmi i venkovním prostorem. S průhledy je spojená i komunikace jednotlivých členů domácnosti. Pokud je jeden člověk v kuchyni a druhý v ložnici, mohou spolu mluvit přes otevřená okna.

Specifičnost jednotlivých místností diktuje jejich používání a logicky řídí pohyb obyvatele bytu. Ve zděné věži domu se nachází všechny úložné prostory. Jsou vestavěné na míru a obalují většinu stěn. Zde má vše své místo a do prosklené části domu se dostane jen minimum věcí. Například ložnice mají jen subtilní vestavěnou otevřenou skříň, která pojme pouze určité množství. Oproti tomu je kuchyň největším úložným prostorem bytu. Je celá obalená skříňkami o různých hloubkách a objemech. Není to prostor na ukládání jen talířů a příborů, ale také společenských her, zimních bot nebo čistého povlečení. Je zde i knihovna. Tím, že se všechny věci ukládají při průchodu bytem, v prosklené části nic není. Je vzdušná a lehká.

V čem je byt současný? Diverzita všeho je v současné době široká a nekonvenční byt může proto být přesně to, co je žádoucí. Nekonvenční komunikace v bytě a v celém domě, průchody a průhledy do uzavřených prostor, to vše je nevšední a zajímavé. Ve shrnutí je dům plný velkorysých bytů v malém měřítku se zajímavými detaily. Některé jsou větší a některé menší, ale vše se odvíjí od počtu pokojů a obyvatel.

Byt vybraný na další zpracování v druhé části semestru je jeden z menších, ale s nejlepšími výhledy a typickými průhledy. Jako jeden z mála se dívá i na sever.

Co byt dává a jak navádí k vlastnímu užívání vychází z materiálů, světla, výhledů a průhledů. Pocity, které každá místnost vyvolává, určují chování v každé z nich. Jsou to pocity, které by měl cítit každý, kdo se do tohoto nájemního bytu podívá. Byt, stejně jako dům je jen kulisa pro život. Součástí života je i nábytek, oblečení, knihy atd., které si každý nájemník přinese s sebou. Stejně jako slouží prosklená fasáda kolemjdoucím jako jeviště, slouží byt

nájemníkům jako prázdná scéna. Pocity, které každá místnost vyvolává, společně s lidmi, kteří zde bydlí a věcmi které vlastní, tvoří dům.

Závěrečná reflexe

Bydlení v mnou navrženém domě není pro každého. Obytný dům jako takový svým charakterem definuje i své nájemníky. Stejně tak každá místnost definuje způsob jejího používání. Pokud bylo cílem vytvořit bytový dům, kde může bydlet kdokoliv, který bude levný na realizaci a snadný na údržbu, mnou navržený dům neodpovídá. Jeho kvality jsou v množství světla, ale i stínu, variabilitě prostoru, výhledu a komunikaci mezi místnostmi samotnými.

Když se vrátím k práci prvního semestru, tedy návrhu domu samotného, ráda bych vyzkoušela více různých dispozic bytů. Prosklená ložnice je nejvíce diskutovaná část projektu a na to bych se zaměřila. Jaké prostory snesou prosklení a které naopak potřebují být uzavřené? Nebo to vše záleží jen na uživatelích? Při práci jsem se naučila hodně nových věcí, novou metodu i nové programy, ale zbrzdilo to práci na návrhu. Všechno šlo pomaleji a na ověřování už nezbyl čas.

Učení a zkoušení nových věcí v rámci projektu považuji za úspěch. Už od začátku akademického roku (po roční pauze na universitě v Koreji) ode mě byly očekávány věci, které jsem neuměla a s jakými nejsem zvyklá pracovat- naprosto jiná metoda. Stálo to hodně úsilí a času, ale začala jsem to chápat jako přednost. Plyne z toho i výběr zadání druhého semestru- pokračování v další práci na obytném domě a konkrétně na jednom z bytů. Dostala jsem se do takového detailu realističnosti, jako nikdy předtím a vyzkoušela jsem si použití různých druhů konstrukcí, produktů, oken a dveří, materiálů i navrhování vestavěného nábytku a nábytkových stěn.